

Notă de prezentare

**privind modificarea unor reguli pe piața de echilibrare referitoare la plata energiei de echilibrare, redistribuirea costurilor/veniturilor suplimentare și calculul dezechilibrului de la notificare al unităților dispecerizabile precum și modificarea unor ordine ale președintelui
Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei
faza PROIECT II**

Baza legală

Având în vedere evoluțiile din sectorul energetic, experiența acumulată în operarea Pieței de Echilibrare (PE) precum și solicitările participanților de a reflecta cât mai fidel, în regulile de decontare pe PE, contribuțiile participanților în ceea ce privește realizarea de costuri sau venituri suplimentare, în temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. c) și ale art. 9 alin. (1) lit. h) din OUG nr. 33/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, ANRE consideră necesară revizuirea regulilor pieței de echilibrare referitoare la plata energiei de echilibrare, calculul penalității în caz de livrare parțială a energiei de echilibrare, redistribuirea costurilor/veniturilor suplimentare și calculul dezechilibrului de la notificare al unităților dispecerizabile.

Obiective

Documentul care face obiectul prezentei note modifică:

1. modul de stabilire a obligațiilor de plată a energiei de echilibrare,
2. modul de calcul al dezechilibrului de la notificarea fizică,
3. modalitatea de determinare a penalității pentru dezechilibrul de la notificarea fizică a unei UD,
4. penalizarea livrării parțiale a energiei de echilibrare și
5. modul de redistribuire a veniturilor și costurilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului.

Aceste modificări sunt necesare pentru:

- uniformizarea modului de plată a energiei în piața de echilibrare similar cu modul de plată practicat în celelalte piețe concurențiale, respectiv la cantitatea contractată și penalizarea nerealizării obligațiilor contractuale;
- stimularea participanților de a respecta programele de funcționare asumate și notificate la OTS prin penalizarea abaterilor față de acestea;
- redistribuirea veniturilor/costurilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului către acele PRE care au ajutat la/perturbat echilibrul sistemului.

Consultări precedente

A. Documentul de discuție

Documentul de discuție a fost publicat pe site-ul ANRE în data de 7 aprilie 2015.

La acest document s-am primit observații și urmare a analizei acestora și a rezultatelor simulărilor efectuate (publicate odata cu documentul Proiect I), documentul a suferit modificări, după cum urmează:

- Au fost făcute reformulări și revizuirii de termeni utilizați.
- A fost modificat modul de redistribuire a costului suplimentar/venitului suplimentar provenit din echilibrarea sistemului către PRE proportional cu aportului fiecărei PRE la dezechilibrul/echilibrul sistemului din fiecare interval de dispecerizare.
- În scopul stimulării participanților la piață, de a notifica programul de producție real și a contracta corespunzător energia, a fost limitată aplicarea dispozițiilor de dispecer implicite la o cantitate de energie egală cu cea obținută de UD respectivă cu o viteză de încărcare/descărcare care duce la atingerea noului palier de putere în 30 de minute. În acest fel, notificarea unei variații de putere care depășește posibilitățile de realizare a acesteia este penalizată atât prin dezechilibrul de la notificare cât și prin prețul pieței de echilibrare.
- A fost introdusă posibilitatea translatării ofertei la creșterea de putere și introducerea ofertei la reducere de putere în cazul modificării NF, pentru UD care au NF inițială nulă, în urma tranzacțiilor pe PI. Prin această prevedere este facilitat accesul pentru tranzacționarea energiei care poate fi produsă de UD cu NF inițială nulă.

În urma revizuirii *Documentului de discuție* a rezultat *Documentul Proiect I*

B. Documentul Proiect I

Documentul Proiect I a fost publicat pe site-ul ANRE în data de 2 iulie 2015 însoțit de o sinteză a cinci din cele unsprezece simulări efectuate.

La acest document principalele observații au fost:

- AFEER a solicitat aprobarea imediată a posibilității translatării ofertei la creșterea de putere și introducerea ofertei la reducere de putere în cazul modificării NF, pentru UD care au NF inițială nulă, în urma tranzacțiilor pe PI.
- AFEER, OMV Petrom și GEN-i au solicitat renunțarea la dispozițiile de dispecer implicite aplicate pentru toate cazurile de modificare a notificării fizice aprobate sau să se aplice doar în cazurile existenței unei dispoziții de dispecer. Aplicarea dispoziției de dispecer implicite numai pentru dispozițiile de dispecer a fost solicitată și de Hidroelectrică.
- UNO-DEN a solicitat ca dispoziția de dispecer implicită să se aplice simetric față de momentul modificării NF aprobate (să înceapă cu „x” minute înainte și să se termine cu „x” minute după). Aceasta propunere a fost argumentată cu inițiativa ENTSO-E System Operation Committee (SOC) de aprobare în ședința din data de 11 iunie 2015 de la Bruxelles a transmiterii către ACER a propunerii de a include în NC LFC&R (codul de rețea privind controlul sarcinii/frecvenței și rezervele) cerința ca, în limita capabilităților tehnice, PRE-urile din Europa continentală și nordică să asigure distribuția liniară a modificării puterii active a unităților dispecerizabile și a

consumurilor între intervalele de decontare pe perioada convenită între OTS-urile din aria de reglaj, respectiv 10 minute (să înceapă cu cinci minute înainte de terminarea intervalului de decontare și să se termine cu cinci minute după începerea intervalului de decontare următor). SOC menționează că această prevedere nu trebuie să se aplice în cazul activării rezervelor sau ca urmare a dispozițiilor de dispecer.

- AFEER și GEN-i au solicitat reanalizarea ansamblului de reguli propuse (coeficienții pentru livrarea parțială a energiei de echilibrare și cei pentru abaterea de la notificare) din perspectiva motivării PPE-urilor de a livra întreaga energie contractată ca urmare a unei dispoziții de dispecer. Menționăm că au fost efectuate 11 simulări pentru lunile august și decembrie 2014 cu diferite valori ale coeficienților pentru penalități și în toate cazurile s-au evidențiat costuri mai mari decât încasările pentru energia de echilibrare, din dezechilibrul PRE plus penalitatea pentru nelivrarea energiei de echilibrare.
- În urma revizuirii *Documentului Proiect I* a rezultat *Documentul proiect II*

C. Documentul Proiect II

- Propunerea DGPE din actualul proiect pentru coeficienții utilizați în calculul taxei pentru dezechilibrul de la notificare și a penalității pentru livrarea parțială a energiei de echilibrare este:
 - o pentru Dezechilibre de la Notificare pozitive: $a=1$; $b=0\%$; $c=0\%$; $d=5\%$;
 - o pentru Dezechilibre de la Notificare negative: $a=1$; $b=0\%$; $c=3\%$; $d=0\%$.
 - o pentru livrarea parțială a Energiei de Echilibrare: $a=0$; $b=0\%$; $c=100\%$;Astfel penalizarea pentru livrarea parțială a energiei de echilibrare este realizată practic în toate situațiile.
- Având în vedere complexitatea modificărilor care trebuie aduse sistemului informatic al pieței de echilibrare, solicitările participanților precum și lipsa unei prevederi clare la nivel european, implementarea dispozițiilor de dispecer implicite se elimina (se are în vedere implementarea ulterioară).
- OPCOM a solicitat completarea prevederilor privind datele care trebuie transmise în vederea decontării, menționarea unui termen limită de transmitere a datelor necesare calculului poziției nete contractuale a PRE precum și reformulări pentru o mai bună claritate. În urma analizei am propus modificarea corespunzătoare a articolului 2 și a articolului 3 aliniatul 2 din anexa la ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei nr. 115/2014 pentru aprobarea „Regulilor privind decontarea lunară a obligațiilor de plată în piața de echilibrare și a dezechilibrelor părților responsabile cu echilibrarea”.
- La solicitarea UNO-DEN a fost inclus modul de calcul al poziției nete contractuale pentru PRE-SN (PRE Schimburi Neplanificate) menționat în scrisorile ANRE nr. 9755/27.03.2008, respectiv 3264/24.01.2013.

Analiza de impact

- O analiză a impactului redistribuirii veniturilor/costurilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului la nivelul UD nu poate fi făcută decât asumând că respectiva UD ar fi propriul PRE.

Totusi, extrapolând principiul de redistribuire a costurilor suplimentare rezultate din echilibrarea sistemului în interiorul unui PRE care conține UD, se constată că UD respectivă nu va participa la acoperirea costurilor decât atunci când atât UD, cât și PRE au fost în dezechilibru de același sens cu dezechilibrul sistemului în intervalul de dispecerizare respectiv. În cazul în care UD a fost în dezechilibru de sens opus dezechilibrului sistemului, nu va participa la acoperirea costurilor distribuite PRE, dacă acestea există. Efortul financiar este diminuat în cazul dezechilibrului simultan pozitiv prin creșterea prețului de excedent pe piața de echilibrare, iar în cazul dezechilibrului simultan negativ prin scăderea prețului de deficit pe PE. Menționăm că, simularile efectuate au indicat o diminuare substanțială a costurilor suplimentare și în luna decembrie s-a trecut de la costuri suplimentare de peste un milion lei la venituri suplimentare de cca. 3 milioane lei în simularea prezentată cu nr. 4 și de cca. 2 mii lei în simularea prezentată cu nr. 5.

În cazul în care sunt redistribuite venituri, UD vor beneficia de cota cuvenită în toate cazurile în care atât PRE, cât și UD înregistrează dezechilibre de sens opus dezechilibrului sistemului în intervalul de dispecerizare respectiv.

Prin urmare considerăm că modificarea modului de redistribuire a costurilor/veniturilor suplimentare provenite din echilibrarea sistemului nu va avea avea impact semnificativ asupra costurilor pe PE ale centralelor E-SRE.

- Creșterea taxei pentru dezechilibrul de la notificare, corelată cu creșterea prețului de excedent și scăderea prețului de deficit de energie din piața de echilibrare, are un impact nesemnificativ în cazul dezechilibrelor pozitive. Simularile efectuate au condus la o creștere a prețului mediu de excedent cu 3,73 lei/MWh pentru luna august 2014, respectiv 2,16 lei/MWh pentru luna decembrie 2014, mai mare decât taxa medie pentru dezechilibrul de la notificare pozitiv care a fost de 2,22 lei/MWh în luna august 2014, respectiv 1,97 lei/MWh în luna decembrie 2014. În cazul dezechilibrelor negative, în simularile efectuate, s-a obținut o scădere a prețului mediu de deficit cu 3,61 lei/MWh pentru luna august 2014 respectiv 1,03 lei/MWh pentru luna decembrie 2014, față de o taxă medie pentru dezechilibrul de la notificare negativ de 7,46 lei/MWh în luna august 2014, respectiv 8,33 lei/MWh în luna decembrie 2014. Rezultă un cost suplimentar mediu pentru dezechilibrele de la notificare negative corectat cu scăderea costului pentru dezechilibre negative în cadrul PRE de 2,85 lei/MWh în luna august 2014, respectiv 7,3 lei/MWh în luna decembrie 2014. La nivel de participant, costurile medii lunare cu dezechilibrele de la notificare au variat între 1,01 lei/MWh și 4,86 lei/MWh în luna august 2014, respectiv 1,37 lei/MWh și 2,84 lei/MWh în luna decembrie 2014 pentru dezechilibre de la notificare pozitive, iar pentru dezechilibrele de la notificare negative între 7,52 lei/MWh și 8,08 lei/MWh în luna august 2014 respectiv 8,02 lei/MWh și 8,77 lei/MWh în luna decembrie 2014.

Influența creșterii taxei pentru dezechilibrele de la notificare a fost analizată pe un eșantion de 22 participanți cu dezechilibre de la notificare semnificative în raport cu valorile notificate și cu notificări medii lunare peste 2 MWh/h. Cantitățile de energie înregistrate ca dezechilibru de la notificare, exprimate ca procent din cantitatea de energie notificată, sunt prezentate în tabelul următor:

august 2014	decembrie 2014
-------------	----------------

	pozitiv	negativ	pozitiv	negativ
	%	%	%	%
valoarea medie	12.78	37.98	12.58	24.51
minim	0.85	19.53	1.34	7.93
maxim	54.99	68.31	34.7	62.11

Valoarea taxei lunare rezultate din dezechilibrele de la notificare a fost comparată cu veniturile calculate pentru cantitatea de energie notificată la un preț considerat ca putând fi realizat de producători și anume PIP mediu la gol înregistrat pe PZU. Prețurile medii înregistrate pe platformele OPCOM în lunile august 2014 și decembrie 2014 sunt prezentate în tabelul următor:

	Prețuri medii (lei)	
	August 2014	Decembrie 2014
PZU	138.49	178.99
PZU-gol	123.99	132.26
PI	139.83	156
PCCB	176.58	175.59
PCCB-NC	166.33	177.68
OTC	167.93	172.6
Preț considerat	123.99	132.26

Pentru eșantionul considerat, a fost calculată media ponderată a valorii taxei pentru dezechilibrul de la notificare raportată la veniturile calculate. Valorile rezultate sunt prezentate mai jos:

	August 2014	Decembrie 2014
media ponderată	2.28 %	1.55 %
media aritmetică	2.25 %	1.74 %
minim	1.2 %	1.01 %
maxim	3.85 %	4.08 %

În baza celor de mai sus considerăm că, la nivelul întregii piețe de echilibrare, valoarea taxei pentru dezechilibrul de la notificare nu va avea un impact negativ semnificativ în veniturile obținute de participanții la piața de echilibrare. Estimăm că această taxă pentru dezechilibrul de la notificare, la nivel individual, îi va stimula pe participanții la piața de echilibrare să realizeze o prognoză mai bună a producției și să-și ajusteze obligațiile contractuale pe piețele anterioare PE corespunzător posibilităților de realizare.

În ceea ce privește stimulentele pentru PRE, care se află în poziție opusă SEN sub aspectul dezechilibrelor, considerăm că participanții la piața de echilibrare nu au posibilitatea de a evalua în avans și nici în timp real poziția SEN în fiecare interval de dispecerizare pentru a putea să își modifice comportamentul în vederea obținerii unui beneficiu. În cadrul PRE comportamentul unui astfel de participant este distorsionat de comportamentul celorlalți participanți și nu există certitudinea că ar putea influența semnificativ poziția PRE. În plus, veniturile suplimentare

obținute din echilibrarea sistemului, identificate ca venituri sau costuri abia după închiderea lunii, provin și din taxele pe dezechilibrele de la notificare pe care tot acești participanți le-ar suporta în cazul nerespectării programelor de funcționare.

Efecte prezumate

Apreciem că proiectul propus de modificare a unor reguli privind piața de echilibrare, redistribuirea costurilor/veniturilor suplimentare și calculul dezechilibrului de la notificare al UD-urilor (*Documentul Proiect II*) va conduce la:

- Reducerea dezechilibrelor SEN prin stimularea titularilor de licența să-și echilibreze portofoliul de obligații contractuale înainte de PE și a producătorilor deținători de UD să respecte programul de funcționare;
- Reducerea costurilor suplimentare înregistrate în prezent în piața de echilibrare prin penalizarea dezechilibrului de la notificare.
- Redistribuirea echitabilă a costurilor/veniturilor suplimentare astfel încât să reflecte corect aportul fiecărei PRE la dezechilibrul/echilibrul sistemului din fiecare interval de dispecerizare;
- Reducerea impactului asupra participării PRE-urilor la redistribuirea veniturilor/costurilor suplimentare prin creșterea numărului de PRE-uri care sunt afectate de redistribuire.
- Tratarea dispoziției de dispecer, similar cu obligațiile contractuale asumate în celelalte componente de piață, ca fiind obligație contractuală și plata integrală a cantității de energie contractată.
- Creșterea prețului mediu de excedent și scăderea prețului mediu de deficit în piața de echilibrare în urma penalizării livrării parțiale a energiei de echilibrare din dispoziția de dispecer.